

[Niels Westerby.]

form for lån — og det vil derfor være en forenkling at gå over til en 10-årig forlængelse i stedet for en 5 års forlængelse.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg har ikke nogen planer om at stille noget ændringsforslag på dette område. Jeg synes, vi skal forlænge lånet i 5 år — altså for samme periode som hidtil gældende.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-10 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske astronomiske forskningssamarbejde vedrørende den sydlige stjernehimmel.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 68) findes i tidenden sp. 1222, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 53).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1965.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning (nr. V) findes i tillæg B. sp. 47).

Sagen sattes til forhandling.

Ib Thyregod: Vi har i ombudsmandsudvalget i årets løb behandlet en række sager af almen interesse. Der oversendes jo til udvalget fra ombudsmanden en række sager, som har særlig betydning. Det er altid interessant, når man læser ombudsmandens beretning, at se de sager, som har givet anledning til kritik, samt henstillinger og sager af almen interesse — de findes anført i et særligt afsnit i ombudsmandens beretning — og det er sket, når vi har behandlet disse sager i ombudsmandsudvalget, at de har givet anledning til et initiativ fra udvalget eller fra ministre.

Som et eksempel fra det sidste år kan jeg nævne, at en sag vedrørende lukkeloven, der findes anført i ombudsmandens beretning side 141, har givet anledning til et lovforslag fra handelsministeren, som blev vedtaget her i folketinget.

Der er en enkelt sag, jeg gerne vil nævne ved denne lejlighed, og som jeg også håber giver anledning til et lovgivningsinitiativ. Det er den sag, der findes i ombudsmandsbetænkningen side 150, vedrørende den af en række overlæger vedtagne erklæring om dr. med. Mogens Milfeldt.

Jeg skal ikke her vende tilbage til Milfeldtsagen, men blot minde om, at denne sag vedrører dette, at en række overlæger, som havde vedtaget en erklæring med hensyn til dr. Milfeldt, da ombudsmanden ville tage spørgsmålet op, henviste til den bestemmelse i ombudsmandsloven, hvorefter en sag skal standses, såfremt man kræver anlagt tjenestemandssag. Det medførte, at ombudsmanden, som det fremgår af beretningen, standsede sagen.

I den anledning havde vi et samråd med ombudsmanden vedrørende dette spørgsmål, og ombudsmanden sagde i en rede-gørelse til ombudsmandsudvalget følgende, som jeg gerne vil have lov til at citere:

[Ib Thyregod.]

„Erfaringerne har også vist, at der kan forekomme tilfælde — og Milfeldt-sagen er et eksempel herpå — hvor der hverken er grundlag for strafferetlig eller disciplinær påtale, men hvor det er følt som en mangel, at f. eks. en uheldig fremgangsmåde, optræden, fejlfortolkning eller lignende ikke kan korrigeres gennem en udtalelse fra ombudsmanden. Når en sag foreligger fuldt oplyst og det ikke drejer sig om at drage nogen strafferetligt eller disciplinært til ansvar, kan det kun virke uheldigt og forvirrende for offentligheden, at en ombudsmandsundersøgelse kan standses, uden at der kommer en anden undersøgelse i stedet for.“

Det var det, der skete i forbindelse med denne sag, og det har givet anledning til, at ombudsmanden har fremsat et forslag til ændring af den gældende ombudsmandslov med henblik på at forhindre, at det hul i loven, som der her er tale om, fremover skulle kunne benyttes. Det skulle således ikke længere kunne forhindres, at der foretages en undersøgelse ved ombudsmanden, hvis der blev henvist til en disciplinær undersøgelse, men disciplinær undersøgelse ikke var naturlig i et sådant tilfælde.

Spørgsmålet er af ombudsmandsudvalget rejst over for justitsministeriet, og justitsministeriet har ved en skrivelse af 7. juli over for udvalget oplyst, at spørgsmålet forhandles imellem økonomiministeriet og justitsministeriet og vil blive drøftet i det udvalg vedrørende ændringer i lønnings- og pensionslovens § 17 om disciplinærsager mod tjenestemænd, der er nedsat under økonomiministeriet. Vi må vente og håbe, at der kommer et resultat af denne udvalgsbehandling, og at der fra justitsministeren kommer et lovforslag vedrørende dette spørgsmål. Det er vigtigt, at ombudsmandsloven er formuleret på en sådan måde, at så vidt muligt alle spørgsmål, der har interesse for offentligheden og for den pågældende, kan blive inddraget i en ombudsmandsundersøgelse.

Man har ganske vist fra Ministeriaforeningens side med henblik på dette lovforslag rejst visse indvendinger, idet man bl. a. har sagt, at hvis en sådan lovændring gennemføres, vil vi komme i den situation,

at man vil kunne få en bedømmelse fra ombudsmanden, uden at man havde de normale retsmidler som f. eks. en bisidderordning. Dette spørgsmål har vi også været opmærksom på i udvalget, og jeg ser for mit vedkommende gerne, at der findes en løsning herpå; men jeg håber som sagt, at justitsministeren på grundlag af de forhandlinger, der har været ført i ombudsmandsudvalget, finder en løsning, således at et lovforslag kan blive fremsat.

Ninn-Hansen: Mit parti kan give tilslutning til udvalgets forslag om, at vi tager ombudsmandens beretning for året 1965 til efterretning.

I mit parti synes vi ligesom hr. Ib Thyregod, at det er uheldigt, hvis man kan standse en sag på et eller andet tidspunkt, som det var tilfældet i den sag, hr. Ib Thyregod nævnte, og vi afventer også med interesse en stillingtagen til det initiativ, ombudsmanden har taget med henblik på en ændring af reglerne. Jeg har forstået, at dette spørgsmål i øjeblikket er til overvejelse dels i justitsministeriet, dels i økonomiministeriet, og vi er indstillet på at afvente resultatet heraf. Medmindre justitsministeren nu skulle have oplysninger at give vedrørende spørgsmålet, afventer vi de videre udvalgsforhandlinger om spørgsmålet.

Poul Dam: For at forebygge enhver misforståelse bør det nok siges, at det spørgsmål, som er blevet nævnt her af hr. Ib Thyregod og hr. Ninn-Hansen, har vi jo nok drøftet i udvalget, men vi er ikke færdige med drøftelserne, og jeg tror, jeg tør sige, at vi ikke vil nå til enighed om dette spørgsmål. Det er i hvert fald for mig en rimelig ordning, at tjenestemænd kan garantere sig en vis retsbeskyttelse igennem den regel, der findes i den nuværende ombudsmandslov om, at man kan begære rejst tjenestemandssag. Jeg forstår meget vel Ministeriaforeningens argumentation i denne henseende, og jeg tvivler på, at vi fra vor side vil være med til en ændring i den retning, som her er omtalt først og fremmest af hr. Ib Thyregod.

Axel Ivan Pedersen: Så vidt det er mig bekendt, er Ministeriaforeningens stilling til det forslag om ændring af ombudsmands-

[Azel Ivan Pedersen.]

loven, der har været omtalt, og som nu er sendt til justitsministeren, taget på grundlag af et responsum i sagen vedrørende de 20 overlægers stilling, som højesteretssagfører Bent Jacobsen har udarbejdet. Jeg vil mene, at når den sag kommer til fornyet behandling i udvalget, må vi få lejlighed til at se også dette responsum. Jeg synes, at den stilling, som Ministeriaforeningen har taget i denne sag, er meget klar, og jeg kan ikke forstå de betragtninger, der er fremsat om, at sagen er standset på halvvejen. Så vidt jeg har kunnet skønne, kunne man, hvis man virkelig ville have været til bunds i spørgsmålet, have foranlediget, at en tjenestemandundersøgelse fik lov til at finde sted.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til folketingsbeslutning, sålydende:

„Folketinget tager folketingets ombudsmands beretning for året 1965 til efterretning“;

vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste behandling)

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lukkeloven [af Antonsen og Inger-Lise Bech Hansen].

(Lovforslaget (nr. 82) findes i tillæg A. sp. 1849, fremsættelsen i tidenden sp. 1147).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Handelsministeren (Tyge Dahlgaard): Det af liberalt centrum fremsatte forslag til lov om ændringer i lukkeloven er i princippet det samme forslag, der blev drøftet her i tinget i slutningen af april sidste år, idet der blot er foretaget de ændringer, som er en naturlig følge af den liberalisering af lukkeloven, der fandt sted ved lov nr. 208 af 8. juni 1966.

Under førstebehandlingen af det tidligere lovforslag blev det afvist af samtlige øvrige partier her i tinget, og jeg kan tilslutte mig

de begrundelser for en afvisning, der blev fremsat af den daværende handelsminister og de forskellige ordførere, idet jeg finder, at lovforslaget ikke indeholder en hensigtsmæssig løsning af lukkelovsproblemet, hverken ud fra forbrugernes, butiksindehavernes eller butikspersonalets synspunkt. Jeg er også enig i, at lovforslaget vil give anledning til en meget betydelig administration, hvis man da ønsker loven respekteret, og ingen er jo interesseret i at vedtage en lov, som man på forhånd må nære alvorlig tvivl om kan blive overholdt i praksis.

Under den tidligere forhandling i tinget blev der fra forskellig side givet udtryk for, at den ændring af erhvervsstrukturen inden for detailomsætningen, der finder sted, og den stigende deltagelse af gifte kvinder i erhvervslivet i disse år gør det naturligt, at man tager lukkelovsspørgsmålet op til fordomsfri drøftelse.

Lukkeloven er vedtaget før hele denne udvikling slog igennem, og det var måske derfor at vente, at jeg ville benytte den givne anledning til at nedsætte en ny lukkelovskommission. Jeg er imidlertid af den opfattelse, at det ikke ville være den rigtige fremgangsmåde i det foreliggende tilfælde. Lukkelovsspørgsmålet har så mange sider, som vi vist må erkende ikke er tilstrækkelig belyst endnu, og det vil derfor være ønskeligt at søge at tilvejebringe et objektivt materiale for et eventuelt kommissionsarbejde.

Lad mig i denne forbindelse blot nævne forbrugernes indstilling til lukkelovsspørgsmålet. Af adskillige avisartikler er det jo gennem de seneste år fremgået, at forbrugerne er stærkt utilfredse med den gældende lovs bestemmelser, medens en gallupundersøgelse tværtimod har vist, at ca. 90 pct. af de adspurgte har erklæret sig tilfredse med de indkøbsmuligheder, som lukkeloven giver i dag. Selv om der næppe er tvivl om, at der er et vist forbrugerønske om en mere smidig lukkelov, må det vist erkendes, at vi ikke har nærmere oplysninger om, i hvilken retning forbrugernes ønsker går. F. eks. kunne man jo meget vel tænke sig, at man ville være tilfreds med en længere åbningstid én enkelt aften om ugen til brug ved egentlige familieindkøb. Hertil er den længere åbningstid fredag aften formentlig ikke ganske hensigtsmæssig, fordi det med den forskydning, der har fundet sted